

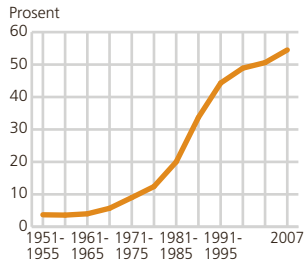
Slekters gang

Samlet fruktbarhetstall i utvalgte land. 2006

Island	2,08
Frankrike	2,00
Norge	1,90
Irland	1,90
Sverige	1,85
Storbritannia	1,84
Finland	1,84
Danmark	1,83
Nederland	1,70
Østerrike	1,40
Hellas	1,39
Spania	1,38
Portugal	1,35
Tyskland	1,32
Polen	1,27

Kilde: Eurostat.

Andel barn født utenfor ekteskap

Andel barn født utenfor ekteskap i utvalgte land. 2006

Island	65,6
Sverige	55,5
Norge	53,1
Frankrike	50,5
Danmark	46,4
Storbritannia	43,7
Finland	40,6
Østerrike	37,2
Nederland	37,1
Irland	33,2
Portugal	31,6
Tyskland	30,0
Spania	28,4
Polen	18,9
Sveits	15,4
Hellas	5,3

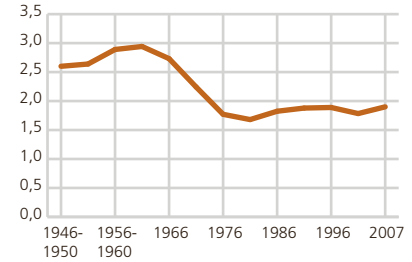
Kilde: Eurostat.

Lav fruktbarhet ...

Etterkrigstidens babyboom varte til midten av 1960-tallet og ble avløst av en nedgang som nådde bunnen på begynnelsen av 1980-tallet. Deretter økte fruktbarheten igjen noe og synes nå å ha stabilisert seg på om lag 1,9 barn per kvinne.

Ser vi bort fra inn- og utvandring, må det samlede fruktbarhetstallet i et land være ca. 2,1 for at folketallet ikke skal synke på lengre sikt. I Norge har vi ligget under dette nivået siden midten av 1970-tallet.

Samlet fruktbarhetstall¹

¹ Gjennomsnittlig antall levendefødte barn per kvinne i løpet av livet, hvis fruktbarhetsmønsteret i perioden gjelder i hele kvinnens fødedyktige periode og dødsfall ikke forekommer.

... men høy sammenliknet med andre land

De siste tiårs fruktbarhetsfall er et generelt fenomen i Europa, og Norge er faktisk et av de landene som har hatt den høyeste fruktbarheten de siste årene. For eksempel er det gjennomsnittlige fruktbarhetstallet i EU-landene nå 1,5, med Italia, Spania og Hellas nede på 1,3. Høyest fruktbarhet var det i 2006 på Island og i Frankrike.

Over halvparten utenfor ekteskap

Vel halvparten av alle barn fødes nå utenfor ekteskap, sammenliknet med bare vel 3 prosent på 1950-tallet. Den største økningen fant sted på 1970- og 1980-tallet, og økningen har nå avtatt. Det store flertallet av dem som fødes utenfor ekteskap har imidlertid samboende foreldre, bare 11 prosent fødes av enslige mødre. Av de førstefødte ble imidlertid 52 og 16 prosent født av samboende eller enslige mødre. Når barn nummer to kommer, er foreldrene oftere gift.

Flest i nord

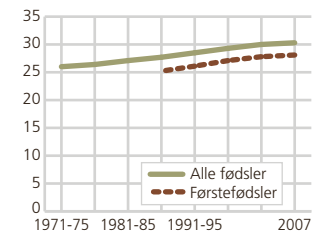
Flest fødsler utenfor ekteskap finner vi i de tre nordligste fylkene og Trøndelag, færrest i Vest-Agder.

Også i Europa finner vi et tilnærmet nord-sør mønster: Island topper listen, fulgt av Sverige og de andre nordiske landene. Deretter følger landene i Vest-Europa. I Sør-Europa er dette fortsatt et relativt sjeldent fenomen.

Eldre mødre

Med økende utdanning og yrkesaktivitet blir mødrene stadig eldre; siden begynnelsen av 1970-tallet har gjennomsnittlig fødealder økt med ca. 4 år, til 30,3. Gjennomsnittsalder ved første fødsel er 28,1 år.

Gjennomsnittlig fødealder. Alle fødsler og førstefødsler

Særlig synlig er denne tendensen blant tenåringer: Omkring 1970 utgjorde tenåringsfødsler 20 prosent av alle førstefødsler, i dag er andelen under 5 prosent.

Flere flerfødsler

Andelen flerfødsler (hovedsakelig tvillingfødsler) lå lenge på om lag 1 prosent. Fra slutten av 1980-tallet begynte andelen å øke og er nå 2 prosent. Denne utviklingen antas å ha sammenheng med økningen i mødrenes fødealder og den økte utbredelsen av prøverørsmetoden.

Stabile aborttall

Aborttallene økte kraftig på begynnelsen av 1970-tallet. Etter innføringen av lov om selvbestemt abort i 1978 har tallene ligget nokså stabilt mellom 14 000 og 16 000, og i 2007 ble det utført nesten 15 200 aborter. Som andel av alle levendefødte utgjør dette vel 25 prosent.

Aborthyppigheten er særlig høy blant yngre kvinner i alderen 20-24 år; hvert år gjennomgår nesten 3 prosent i denne aldersgruppen en abort. Og i aldersgruppen 15-19 år er det dobbelt så mange aborter som fødsler.

Færre utenlandsadopsjoner

Det årlige antallet adopsjoner har siden begynnelsen av 1970-tallet variert mellom 800 og 1 000. De siste årene har det imidlertid være en nedgang. Dette har sammenheng med at det nå er færre utenlandsadopsjoner: Andelen adopsjoner fra utlandet økte kraftig fram til 2005, men har deretter avtatt. Dette skyldes blant annet at ventetiden på å få adoptere barn fra Kina har økt. Likevel er Kina fortsatt det dominerende «leverandør»-landet, fulgt av Colombia og Sør-Korea. Mens det fra de fleste andre land er et flertall av gutter, er så godt som alle adoptivbarna fra Kina jenter, noe som må antas å ha sammenheng med landets ettbarnspolitik.

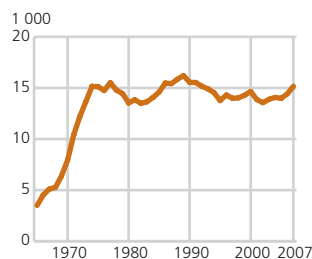
Samtidig med nedgangen i antall utenlandsadopterte har det vært en viss økning i antallet stebarnsadopsjoner. Dette har blant annet sammenheng med at flere registrerte partnere adopterer partnerens barn.

Hva skal så barnet hete?

Om barna fødes i eller utenfor ekteskap, om de er tvillinger eller adopterte, så skal de alle ha et navn. I 2008 var *Linnea* og *Lucas* på navnetoppen.

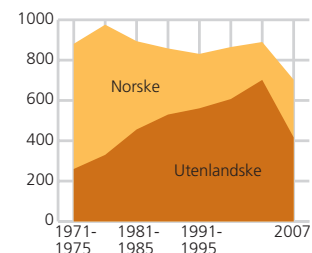
Navnemoter går i bølger, og mange av dagens navn var svært populære for vel 100 år siden. Og mange av navnene er «internasjonale»; dvs. navn vi finner igjen også på navnetoppen i andre land. (Dermed forsvinner også «norske» navn med æ, ø og å.) En tredje tendens er at kjært barn ikke lenger har mange navn; dobbeltnavn og bindestreksnavn (som Else Marie og Ole-Petter) er på retur.

Antall aborter

Kilde: SSB og Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Antall adopterte barn, norske og utenlandske

Mest populære fornavn. 2008

	Guttenavn	Jentenavn
1	Lukas/Lucas	Linnea/Linea
2	Mathias/Matias	Emma
3	Markus/Marcus	Sara/Sarah/Sahra
4	Emil	Thea/Tea
5	Kristian/Christian	Nora/Norah
6	Jonas	Ida
7	Magnus	Sofie/Sophie
8	Oliver	Ingrid/Ingerid/Ingri
9	Tobias	Leah/Lea
10	Alexander/Aleksander	Julie